CIJENA 3 DIN.
POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU

OBITELJ

BR. 25
1932

DVA PUTOVANJA NA PASIJSKE IGRE U ERL

Osim bavarskoga sela Oberammergaua ima i drugih mjesta, u kojima se daju slične pasijske igre. Takvo je jedno mjesto i selo Erl u Tirolu, u kojem su pasijske igre još starije nego i u samom Oberammergau-u. Ove se godine daju u Erlu pasijske igre, na koje Jeronimski putnički odbor vodi dva putovanja, jedno u srpnju, drugo u kolovozu. I. U srpnju: 19. srpnja odlazak iz Zagreba. — 20. u 7 sati ujutro dolazak u Erl. Pribivanje pasijskim igrama. Uveče odlazak iz Erla i dolazak u München. — 21. i 22. boravak u Münchenu. — 23. i 24. boravak u Salzburgu s izletom u Salzkammergut. — 25. povratak u Zagreb. CIJENA UKUPNO DIN 1650·— II. U kolovozu: 9. kolovoza odlazak iz Zagreba. — 10. u Erlu. — 11., 12. i 13. u Münchenu. — 14. i 15. u Salzburgu, gdje će učesnici moći pribivati znamenitim salzburškim svečanim igrama (Festspiele). 16. povratak u Zagreb. — CIJENA OVOGA PUTOVANJA DIN 1800·— Prijave za oba putovanja prima do 7. srpnja Jeronimski putnički odbor, Zagreb, Trg Kralja Tomislava broj 21. — S prijavom treba poslati 500 Din kapare.

KNJIŽEVNI SUSRETI

»JERONIMSKI RAD«, brošurica, u kojoj je tiskan opširan izvještaj o ovogodišnjoj 64. redovnoj glavnoj skupštini Hrvatskog Književnog društva sv. Jeronima u Zagrebu. Iako su takvi izvještaji obično suhoparni, ova se knjižica čita u slatki kus, jer su tu nanizana sve sama lijepa i pobudna fakta te dokazi pravoga rodoljublja i stvarnog rada za hrvatski narod. Kako ova knjižica ne ulazi u redovnu prodaju u knjižare, držim, da će biti zgodno, ako ovdje iz njezina sadržaja navedem neke odlomke.

»Šezdeset i četvrta poslovna godina u svetojeronimskom radu, bila je godina gradnje Kuće Dobre Štampe. To je njeno glavno obilježje. Zato je i redovna glavna godišnja skupština Društva sv. Jeronima održana u znaku radosti nad dovršenim tim velikim djelom, koje po onomu, čemu je Kuća Dobre Štampe namijenjena, znači razmeđe na pragu novog doba svetojeronimskoga djelovanja i razvoja hrvatske kat. štampe uopće.«

U znaku radosti održana je jeronimska skupština i zato, jer je na njoj proslavljena 20. godišnjica predsjednikovanja opata Lj. Knežića. U čestitci, koju je tom zgodom rekao podpredsjednik dr V. Deželić st. značajan je ovaj ulomak:

»Svatko, tko je s predsjednikom Lj. Knežićem ma i malo vremena radio, upoznao je njegovu preveliku ljubav i dobru volju, a napose sposobnost da veže ljude uza se na jednodušni rad. On je povezivao odbor svojom nesebičnošću i skromnošću. A upravo je začudno, kako je vazda pa i sada u starosti svojoj znao i znade da se prilagodi duhu mladosti i novih tekovina i svemu onome, što služi jeronimskoj ekspanziji i povećanju uspjeha. Zato i jest jeronimsko društvo u dvadeset godina njegovog predsjednikovanja izdalo više nego prije njega u više nego dva puta tolikom vremenu. Do njega je, to jest od godine 1869. do 1911. (dakle u četrdeset i dvije godine) izdano 176 knjiga u ukupnoj nakladi od 3,368.000 istisaka, a za Knežićeva vremena izdano je 179 knjiga u nakladi od 3,852.000 istisaka! A treba još uzeti u obzir, da je u tom razdoblju bjesnio strašni svjetski rat te je nastala jedna stagnacija, za koje je društvo moralo vrlo reducirati svoje edicije. Tko je bio sretan da gleda, kako u to vrijeme predsjednik Knežić sretno vodi lađu našega društva, taj mora vjerovati, da će društvo sretno preploviti kroz nevrijeme današnjih teških gospodarskih kriza — pod njegovom sretnom zvijezdom.«

U izvještajima biljежnika i blagajnika suhe brojke pokazuju golemi život i rad Društva sv. Jeronima, koji je uistinu najveća hrvatska prosvjetna institucija. Eto za dokaz tome samo nekoliko cifri: Društvo sv. Jeronima u toj je poslovnoj godini primilo i odaslalo 59.967 dopisa i 44.193 uplata, a raspačalo je 188.603 knjiga i povrh toga 425.500 brojeva časopisa. Prometnut novac u toj godini bio je Din 2,886.904.

Izvještaj urednika dr J. Andrića vrijedio bi u cijelosti preštampati, ali jer to ne dopušta prostor eto i opet samo nešto:

»U članskim izdanjima za g. 1932., koja obuhvataju ukupno 1168 stranica sa 250 ilustracija, surađivalo je 35 suradnika, a među njima 14 novih. Sva su članska izdanja izvorne knjige. Po izboru knjiga ovogodišnja skupina članskih izdanja za g. 1932. jedna je od najljepših i najuspjelijih, što ih je Društvo sv. Jeronima uopće izdalo. U tim knjigama prevladava s jedne strane vjerski sadržaj (Zlatne legende, Kršćanski nauk, u Kristovoj domovini), a s druge povjesno-nacionalni (Svoji na svome, Petar Krešimir, Hrvatska književnost), te je time Društvo sv. Jeronima opet pridonijelo mnogo podizanju vjerske i hrvatske svijesti u širokim slojevima hrvatskoga naroda.«

Uz članska izdanja posebno odjeljenje čine izdanja Kuće dobre štampe. Ova se izdanja grupiraju u ove četiri skupine:

1. KNJIŽNICA DOBRIH ROMANA, pokrenuta g. 1926., izdala je do konca g. 1931. ukupno 36 romana (48 svezaka) od 10 hrvatskih i 18 stranih pisaca. U minuloj poslovnoj godini izašlo je 9 romana.

2. KNJIŽNICA OPĆEGA ZNANJA, kojoj je položen temelj osnutkom almanaha »Selo i grad« g. 1929. pokrenuta je kao posebna književno-znanstvena serija g. 1931. pod uredništvom prof. Petra Grgeca, te su izdane 4 knjige. Knjige ove knjižnice, koja ima svrhu populariziranje nauke, namijenjene su katoličkoj inteligenciji. Opsežu 584 stranice, a surađivalo je u njima 40 suradnika. Sva je suradnja u ovoj seriji izvorna.

3. POSEBNA IZDANJA izlaze izvan pojedinih serija, te je tu izdano 6 knjiga.

4. ČASOPISI su posebna tekovina novijega jeronimskoga djelovanja. Izlaze u ukupnoj nakladi od 27.000 primjeraka. U njima surađuje preko 200 suradnika. Ističu se svojom opremom i posebnim tipom uređivanja te zauzimaju posebno mjesto u hrvatskoj katoličkoj štampi uopće.

Sva prošlogodišnja jeronimska izdanja, koja sabrana u 32 knjige opsežu ukupno 5.700 stranica (⅔ otpada na knjige, a ⅓ na časopise).

Drugom ćemo zgodom donijeti iz brošure »Jeronimski rad« izvadak iz vrlo interesantnog izvještaja o anketi za malu kinematografiju i o posudbenim knjižnicama.

— Ž —

Slika na omotu:

Spomenik nadbiskupa Štadlera

otkriven u sarajevskoj katedrali prigodom euharistijskoga kongresa

Izradio kipar Marin Studin

BROJ 25 OBITELJ GOD IV

U ZAGREBU 19 LIPNJA 1932

BIJELA HALJINA

NAPISAO B. HERBINGER — PREVELA ZLATA CVITANIĆ

Lena, siromašna švelja, morala je seliti, jer se kuća u kojoj je dosada stanovala, nadograđivala. Nerado je zamijenila svoju tihu, udobnu sobicu vani u zelenilu sa novim stanom. U staroj peterokatnici, gdje stanuju mnoge bijedne obitelji u tijesnim zagušljivim prostorijama, našla si je ona u potkrovlju malu sobicu. Lena je sa svojih par istrošenih slika i cvijećem, koje je sama gajila u loncima, pretvorila taj hladni prostor na mansardi u prijatno obitavalište, ali se ipak osjećala tuđom i zapuštenom u toj odurnoj zgradurini. Jedva da i pozna svoje najbliže susjede, ne zna niti tko stanuje u sobi do nje. Stanari ove žalosne kuće odlaze rano ujutro na posao i vraćaju se kasno u večer.

Lena nije brbljava, ipak bi rado progovorila koju riječ ili izmijenila ljubezni pozdrav. Ali nitko ne mari za nju. Usudi li se, da bojažljivo pozdravi, ne dobije odgovora.

NUNCIJ PELLEGRINETTI I NADBISKUP ŠARIĆ prigodom euharistijskog kongresa u Sarajevu

Jednog jutra probudi se Lena neobično rano uznemirena bukom, koja je dopirala iz susjedne sobe. Prestrašena prisluhne, buka se iznenada stiša, a do nje dopre glasan plač žene i bojažljiv glasić djeteta. Lena žurno ustane, ogrne se, natakne papuče i šmigne preko do vratiju. Pokuca najprije lagano, onda jače. Vrata se otvore, blijeda desetgodišnja djevojčica gledala ju je iznenađeno i žalosno. Lena je jedva pogledala dijete, i uvidi, da u malenoj sobici vlada najveća bijeda. Do prozora stan za tkanje ispunjava skoro polovicu sobe. Malen stolić, dvije klimave stolice, malena željezna peć i uski ležaj — to je sav namještaj. U svijetlu mutno goruće svjetiljke, koja izgara na stolu, ugleda švelja bolesnu ženu, koja je sasvim iznemogla ležala na slami. Njene zamagljene oči uprave se nepovjerljivo Leni. Ona pak bez sustezanja ide odmah na djelo. Umorna i iznenađena žena dopusti joj, da je svuče i pokrije, da povede sobom dijete. Ona poslušno posrkne juhu, koju joj je Lena donijela i sve se čudi, što joj ne stavlja nijedno pitanje. Švelja je odmah shvatila težak položaj i znala je, da će bolesna žena umrijeti, ako bude dalje trpjela glad. Ono što nije znala ispripovjedila joj je mala Mara, čije povjerenje je odmah stekla. Marina mati je udovica jednog tkalca. Ona je nakon muževljeve smrti nastavila gorak i krvav hljeb. Teški fizički rad na stanu, bez svijetla i zraka uništili su potpuno još dosta mladu ženu. Radila je od jutra do kasno u noć, iako se često savijala od bolova, sve dok nije potpuno klonula.

Kad je i zadnja zarada potrošena, prodala je nešto stvari. Sada već nema ničega, zima i glad ih more. A Mara će skoro na prvu sv. Pričest. Mara, koju ona toliko voli. Zato je rano ustala i pokušala da zaradi, ali nije mogla. Kako bi mogla da upravlja teškim stanom? Opet je klonula. Mara je gladna i mora na pričest. Mara treba bijelu haljinu. Ona ne pozna nikoga, koga bi mogla za to moliti, a ljudi su okrutni. Zar je drugarice već ne preziru i ne rugaju joj se zbog siromaštva? Zar ju nije pekarica otpravila grubim riječima? Ona će sama zaraditi za bijelu haljinu.

To je sve čula Lena: ona zna, da bijela haljina nije prijeko potrebna Mari i da se mora sasvim drugačije početi, da se bijednoj ženi doista pomogne. Ali ona zna, da je malo veselja potrebno svakom čovjeku, osobito bijedniku — zna, da malo sreće u bijedi može učiniti čudo. Malo sreće — u ovom slučaju — bijela haljina!

Lena je i sama siromašna, ali ona dijeli svoj tvrdi kruh sa udovicom i njenim djetetom. Kadikad dobije koju jabuku, orah ili kolač — sve to seli u sobicu udovice i u Marine ruke. Lena

(Svršetak na str. 403.)

S VELIČANSTVENOG KONGRESA

SVEČANI DOČEK PAPINSKOG NUNCIJA
Mladić u bosanskoj nošnji nudi nunciju kruha i soli

Najveca ovogodišnja hrvatska katolička manifestacija u našoj državi bio je euharistijski kongres u Sarajevu, održan u dane od 2. do 5. lipnja. Sarajevo, grad četiriju vjeroispovijesti, dokazao je tom manifestacijom svoju discipliniranost, kad se radi o poštivanju vjere, a Hrvati katolici Bosne i Hercegovine posvjedočili su tim kongresom, kako je jaka njihova privrženost vjeri, koju im i kroz najteže bure prošlih stoljeća sačuvaše ujaci njihovi franjevci. Na tu franjevačku baštinu nastavljeno je djelo velikoga nadbiskupa Štadlera, čijoj je pedesetoj godišnjici dolaska na vrhbosansku nadbiskupsku stolicu bio posvećen ovaj kongres.

Sam je sarajevski euharistijski kongres trajao četiri dana.

Lijevo: VRHBOSANSKI NADBISKUP DR IVAN ŠARIĆ pozdravlja nuncija Pellegrinettija

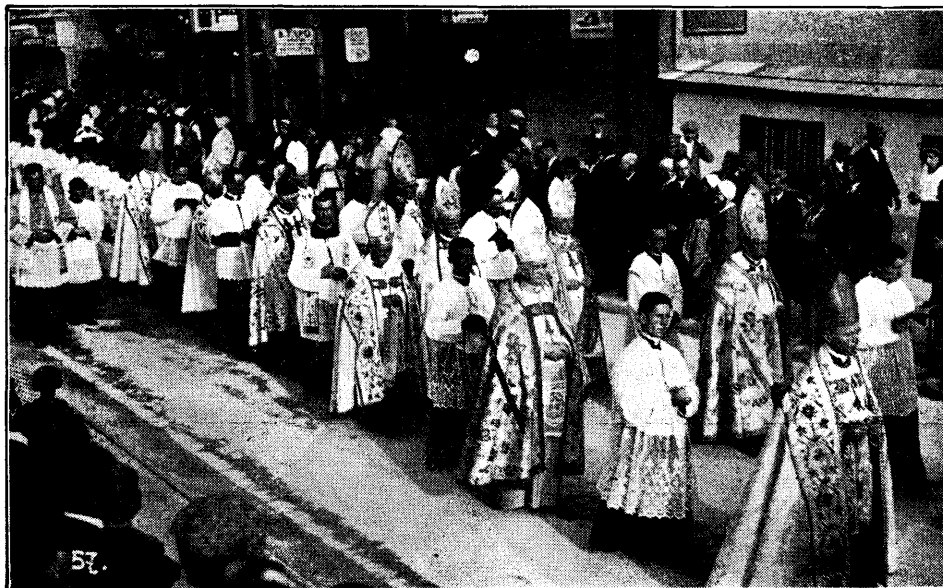
Desno: ZAGREBAČKI NADBISKUP DR ANTUN BAUER u teoforičnoj procesiji

Uoči početka kongresa doputovao je u Sarajevo hrvatski metropolita dr Antun Bauer, koji je bio vrlo srdačno i manifestativno dočekan. Kongres je započeo 2. lipnja dolaskom nuncija Hermenegilda Pellegrinettija, koji je već na putu kroz Bosnu svuda bio sa slavljem dočekivan i kojega je Sarajevo upravo kraljevski dočekalo. Osim nuncija i hrvatskoga metropolite došli su na kongres gotovo svi hrvatski i slovenski biskupi, tako da se tih dana u Sarajevu našlo na okupu 15 biskupa. Već sama prisutnost tolikoga broja najviših crkvenih

Lijevo: MNOŠTVO NARODA KOD DOČEKA NUNCIJA PELLEGRINETTIJA PRED KATEDRALOM

EUHARISTIJSKOGA U SARAJEVU

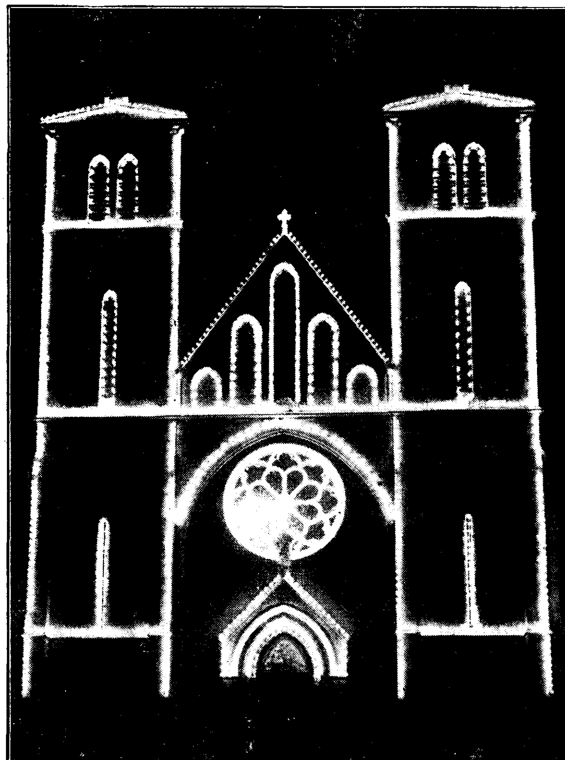

BISKUPI U PROCESIJI
na euharistijskom kongresu u Sarajevu

dostojanstvenika davala je kongresu neobično svečan značaj, pa iako je kongres bio zapravo zamišljen samo kao pokrajinski, zapravo se razvio u opći euharistijski kongres cijele države. I vjernika je bilo iz sviju krajeva Jugoslavije, nesamo iz Bosne, Hrvatske i Dalmacije, nego i iz Vojvodine, Srbije i Slovenije. Osim toga je bila jedna skupina gosti iz Čehoslovačke, jedan franjevac iz Nizozemske i jedan svećenik iz Australije.

Osim pontifikalnih služba Božjih i večernja te osim cijelog niza svečanih propovijedi, koje su držali u katedrali većinom biskupi, otkriven je spomenik nadbiskupu dru Josipu Štadleru, održana su tri javna zborovanja, dva duhovna koncerta, kazališna izvedba misterija »Sveta Misa« od Calderona-

Desno:

SARAJEVSKA KATEDRALA ILUMINIRANA U NOĆI
prigodom euharistijskoga kongresa

Lijevo:

NUNCIJ PELLEGRINETTI BLAGOSLIVA S PRESVETIM
nakon procesije

Soljačića-Šarića, jedna večernja manifestacija bakljada u čast biskupima i velika teoforična procesija. Sve su te kongresne priredbe bile na visini, kako to traži ovako velika katolička manifestacija. Dok je na zborovanjima većina predavača (biskup dr Josip Srebrnić, franjevac dr Ivić, isusovac dr Strižić, svećenik dr Kamber te lajici dr Mijo Andrić, dr Ivo Protulipac) sa sviju strana osvijetlila život s euharistijskoga gledišta, jedini je naš glavni urednik dr Josip Andrić predavao o opće-

(Svršetak na str. 405.)

Desno: DJEVOJČICE U BIJELINI U SVEČANOJ EUHARISTIJSKOJ PROCESIJI

NUNCIJ SV. OCA PAPE HERMENEGILDO PELLEGRINETTI SLUŽI SVEČANU SV. MISU PRED SARAJEVSKOM KATEDRALOM

Slika s euharistijskoga kongresa u Sarajevu

I ONA JE MAJKA

NAPISALA ANNIE RUELEN
PREVELA A. R.

»Stara vještica, stara vještica!« vikala je divlja dječurlija na ulici. Kao vještica iz »Ivice i Marice« izgledala je stara žena s pognutim leđima, mašući kvrgastim štapom oko sebe i mrmljajući nerazumljive riječi: Možda kletve?... Prijetnje? Pod izlizanim rupcem visile su zamršene sijede kose oko uvelog lica, na koje je život utisnuo tragove patnje i gorčine. Kako je klimala glavom! Kako joj je ružan šiljasti nos! Kako su joj suzile oči! Zar su uvijek, uvijek morale plakati?... Kako je sudbina okrutna! Ali šta djeca znadu o tome?!

Teško se vukao kaput stare žene po zemlji, kao da hoće pomesti ulicu. Na ruci vukla je bakica istrošenu košaru sa hranom. Kadikad ustavila se dišući teško. Djeca su mislila, da je ona čvršće primila štap, da im zaprijeti.

Nekolicina nevaljanaca osobito drskih i bez srca, koji su htjeli pokazati svoju hrabrost, došuljali su se u njenu blizinu, da joj se rugaju. Jedna nespretna mala, koja je slijedila primjer velikih, najednom padne pred staricom. Djeca se uplaše, nijedno se ne sjeti da digne drugaricu, nego se svi razbježe po susjednim ulicama.

Tek iz sigurne daljine se okrenu, da vide što će se sada dogoditi nespretnoj drugarici. Sigurno će osjetiti kvrgastu batinu na svojim leđima! Možda će je još i ukleti! Nikad se ne zna! Starica je izgledala tako zločesta i odvratna. Sigurno ni u bajki vještica nije izgledala strašnija. Kod te pomisli svima se naježi koža.

Starica, koja je teško hodala ustavi se, postavi košaru na zemlju. Jao! sada nesretnica ne će izbjeći sudbini. Ali djetinje se oči raširе od čuda i obrazi zarumene, a imali su i šta vidjeti! Ne da kazni — već da pridigne malu, pružila se uvela ruka »vještice« prema zaplakanoj djevojčici i velikim naporom pomogla je palom djetetu da se uspravi na noge.

Onda — o kako se čudila bezdušna dječurlija — onda izbriše navorana ruka puna ljubavi suze sa obraza djeteta. Nježno i blago pogladi kuštravu glavicu — kao što čini majka! Kad je to učinila, stara krezuba žena više nije bila tako odvratno ružna, nije pobuđivala porugu i smijeh i ona je bila majka!

Da umiri prestrašenu djevojčicu posegne u košaru i izvuče komadić kolača, koji joj je pružila milosrdna ruka. Dobrostivo ga turne u prljave ruke djeteta. I opet pomisle djeca: Kao što radi majka! — i zasrame se. Djevojčica se povjerljivo nasmiješi i odskakuće veselo.

Ostali, posramljeni, htjeli su da se izgube. Dvanaestgodišnja Elza, koja je bila vođa čete, reče: »Bili smo bezdušni. Hoću sada da popravimo zlo.« I potrči što je brže mogla starici ususret.

Stidljivo zamoli: »Bakice! Nikada ti više ne ću govoriti uvredljive riječi i smijem li slobodno ponijeti tvoju košaru?« Plašljivo zirne u oči starice — u oči majke! Isto je tako gledala i njena majka, kad joj je dijete nanijelo bol, a onda uvidjelo svoju krivnju. Tužne, i pune dobrote bile su te oči.

Onda kao da govori sama sobom promrmlja starica: »I ja sam imala takvo dijete. Osmero sam odgojila! Gdje su? Izgubljena? Umrla? Osamdeset godina — osmero djece — a moram prositi!«

Tad pogodi tuđe dijete, zašto je lik starice tako pognut, zašto je njeno lice tako naborano, zašto su joj oči suzne...! i zapeče je savjest radi poruga, koje su joj ne misleći dobacivali.

Sasvim tiho hodala je djevojčica uz tužnu ženu i slušala njenu bolnu ispovijed. Pred ne-

prijatnom bijednom kućicom ustavi se starica i uđe kroz niski hodnik u stražnji dio kuće.

Nije znatiželja povukla Elzu u kuću. Možda ju je poveo njen anđeo čuvar, koji ju je htio izliječiti od nemilosrđa. A što je sad vidjela? Sobicu — hladnu i bijednu! Vlažan zrak udari joj u lice, skoro se onesvijestila. Bez prozora, prljavo, klimav stolac i krevet. To je bilo sve! Sve tako tužno, bez utjehe.

Starica je gledala ugaslim očima pred sebe, klone iznemogla na jedinu stolicu i promrmlja obuzeta bolnim uspomenama: »Osamdeset godina, osmero djece... prosjački štap.« Zaboravila je sasvim na strano dijete.

Tad se Elza otšulja, nije znala kako da tješi takvu bol i tugu. Kod kuće ispovjedi majci svoje nemilosrđe i pokaje se plačući. I majčine se oči ovlaže, ali je majčino srce znalo savjeta. Još istog dana odoše mati i kći do starice i pobrinu se za red i hranu. Otada Elza skakuće oko starice i čisti joj sobicu, kao mala domaćica. Više se ništa ne boji. I poruga je već nestalo iz srca, u njemu vlada samo poštovanje, a ona uvijek ponavlja: »I ona je majka.«

Kadikad misli baka, da se jedno od njene osmero djece brine za nju. Onda glade njene naborane ruke Elzinu kosu, a uvele usne šapuću:

»Majčina ljubav je nedokučiva! Tko ima majku, taj ima najveće blago na svijetu, samo neka to uvidi, i neka ga čuva.«

PROLJEĆE

ROMAN JEDNE OBITELJI
Norveški napisala Sigrid Undset
Prevodi Kruno Krstić (NASTAVAK.)

Ali sada, sada kad je živjela potpunim i cjelovitim životom, sada, kad je njeno srce postalo nježno i ispunilo se ljubavlju, sad ga je dobro razumijevala i ljubila ga — njega, oca njenog djeteta. Kad bi on svirao na klaviru ili čitao, sjedila bi ona mirno s ručnim radom u krilu i promatrala ga, kao da ga još nikad nije dobro vidjela. »To je otac moga djeteta« — mislila je ona ustajući, pristupajući k njemu i pritišćući njegovu glavu na svoje grudi. »Ti si tako lijep, Torkilde. Ja te jako volim.« — »Voliš me?« upitao bi on tada zagrlivši je sav sretan. — »Da Torkilde. Znaš li, zašto ja tako sjedim i gledam te? Hoću, da naš dečko bude tebi sličan. Mora da ima isto tako lijepo čelo, lijepe oči, tako lijepa usta, nos i bradu kao ti.« Govoreći opisivala je prstom linije njegova lica. »On mora da izgleda baš tako kao njegov otac...« Torkild bi tada skrio lice na njene grudi i milovao je posmijehom, koji je bio gotovo bolan od sreće. U jednoj su kutiji bile žute mimoze i ljubičasti jorgovan. Ona sve to postavi u velik crno glazirani vrč, koji se nalazio na kovčegu. U drugoj su se kutiji nalazili plavi, bijeli i crveni hiacinti. Ove je složila u kristalnoj vazi i postavila ih nasred stola. Na čas je zatvorenih očiju spustila lice nad cvijeće, koje je jako mirisalo.

Stara ura u blagovaonici otkucala je tri sata. Sad je uistinu morala da se požuri, hoće li da se na vrijeme povrati na ručak. Osim toga morala se šumskim putem uspeti do Fensala.

Bilo je vedro i studeno — kao i prošle godine. Ali ipak je razlika bila golema. Ovdje izvan grada bio je i takav suh, studen zimski dan lijep. Obla crvena sunčana kugla nad šumom, visoko čisto nebo, koje se blijedo modrilo kroz tanku maglicu, debeo mraz na stablima, grmovima i povenuloj žutoj travi, koja se na poplavljenoj

livadi pred vrtom zamrznula u ledu... sve je to bilo divno.

Dok ju je put vodio uz rijeku, ona je hodala oprezno i pravila sitne korake držeći se ruba obale, gdje je led bio kvrgav i nepravilno smrznut. Čim bi i malo pokliznula, sva bi se stresla od straha i zažarila od tjeskobe. Ali kad je izašla na šumski put, koji je vodio preko željezničkih tračnica i gorskog bila, hodala je lagano i brzo. Počela je da osjeća težinu, ali ta nije bila prenaporna; činilo joj se, da je postala zdravija i da je ojačala te može lakše da nosi dijete... bar još zasada.

Povela paprat i goli grmovi kupina nizali su se uz usku stazu. U proljeće, kada počne šuma klijati, kad paprat proplete kroz suho lišće svoje

BISKUP DR DIONIZIJE NJARADI U PROCESIJI
Iza njega hvarski biskup Pušić

sitne poput puža zavijene mladice, ne će više tako lako tuda hodati. Mislila je na to vrijeme s nekim neobično bolnim stidom, ali ujedno i s nekim samosvijesnim ponosom. A kad opet procvatu voćke u vrtu... ona se nije toga bojala... osjećala je samo neko nestrpljivo, nervozno uzbuđenje. A kad opet ozdravi, kad bude mogla da sjedi vani s kolicima, čitavo će Božje ljeto sjediti u vrtu i paziti svoje djetešce; činilo se, kao da se u njenoj duši nešto lomi od nježnog i golemog osjećaja sreće.

Ako ikako bude moguće, ne će nikada stanovati u gradu. Kroz mjesece, što ih je ovdje vani proživjela, promatrala je ona, kako godišnje dobe dolaze i prolaze, i osjetila svu ljepotu promjene. Čak i duga kišovita jesen bila je čarobno lijepa. Ona je uživala da ujutro, kad ustaje, promatra, kako kapljice kiše klize na telefonskim žicama ili kao gusti biserni nizovi vise na stablima pred kućom. Njeno će dijete svakako odrasti na selu.

Idući tako mislila je na sve one bezbrojne, radosne dužnosti, kojima će biti ispunjeni njeni dani. Ono prvo veselje, slično veselju kod igre, koje je osjetila baveći se kućanstvom, pospremanjem soba i kuhanjem po uputama knjiga o kuhanju, radi kojih ju je Torkild zadirkivao, kad bi se navečer u njih zadubla... sve to je ne će moći trajno zadovoljavati. Ta sve je to bio nekakav posao u vjetar... besmisleno. Da ona i djevojka, dvije odrasle žene, troše svoje vrijeme u to, da kuhaju za sebe i za još jednog čovjeka te da drže kuću u redu, činilo joj se nerazboritim trošenjem radne snage. Sad će to biti sasvim drukčije, sad će se isti posao morati obavljati za dom, u kome će se odgajati djeca. Spremanje kuće je već sada za Božić drukčije izgledalo, jer su znali, da će kod njih biti jedno dijete, premda je dijete bilo tuđe i ona ga nije osobito voljela.

Lill je bila doista zlatna djevojčica. Ali je Roza ipak željela, da njena djeca budu drukčija. Ona je imala potpuno pravo da tako misli — jer su za Liedove djeca bila samo igračke. Katkada bi se živo s njima zabavljali, a kad bi ih spopala želja, da se s nečim drugim poigraju, poslali bi ih k djevojkama. Sad je na primjer za gospođu Lied bilo životno pitanje, da o Božiću otputuje u Lillekammer. Ingar i Sonju, kojima je bilo istom deset godina, poslala je sasvim komotno same k baki u Kragerö. Neka je gospođa Mörch obećala, da će na parobrodu »na njih pripaziti«. Gospođa Lied je tu ženu jedva i poznavala, ali je njena savjest — ili kako da se to nazove — bila tim obećanjem umirena. Jedino nije nikako mogla da smisli, kako da se riješi Lille... Bilo je sasvim jasno, da ne želi da malu povede sa sobom u sanatorij, tako da su joj Torkild i Roza na njeno veliko veselje predložili, da će dijete uzeti za Božić k sebi.

Gore u Fensalu jurila je gospođa Lied u sivom kostimu, isto takvim cipelama i gamašama sad na jedna vrata van sad na druga unutra. Roza je našla Lill u salonu, gdje sjedi na podu sakrivši se za jedan širok pliširan stolac. Djevojčica je držala u krilu veliku kutiju cigareta i zabavljala se time, da svaku cigaretu prelomi po sredini. Roza joj oduzme kutiju i porazmjesti cigarete tako, da su slomljene bile na dnu, a čitave na površini. Tako bar ne će biti galame, dok ona bude u kući. Po sobi su bili porazbacani putni pokrivači i torbice te veći i manji kovčezi.

Djevojka je donijela čaja, keksa i pekmeza. Gospođa Lied sjedne umorno na stolac:

»Popit ćeš dakako šalicu čaja! Moram priznati, da si odvažna, kad se još i sad usuđuješ da se do ovamo popneš. Ali ti si zdrava, pa ti to naravno može samo da koristi. Moram priznati, da se dobro držiš... Kad pomislim, što li sam sve ja morala podnijeti, kad sam bila u tom stanju. Daj, da te pogledam...« Smijući se prihvatila je Rozu za ruku i promatrala je u profilu: »O dakako, gospođa počinje da dobiva figuru... to moram priznati...«

Roza pocrvenje, ponajviše od bijesa.

»Znaš, spakovala sam ti za Lill samo jednu preobuku čistog rublja. Na koncu konca tvoja se djevojka ne će upropastiti, ako nešto opere. A

Mlade Hercegovke

Bosanski seljaci

Zenički dekanat

Nadbiskup Šarić najavljuje posvetu

SLIKE IZ TEOFORIČNE PROCESIJE EUHARISTIJSKOGA KONGRESA U SARAJEVU

i ti, sirotice, ne treba da nosiš više, nego je potrebito. Uzmi još jedan keks! Jesi li ti pekla kolače?... Šta, pet vrsti kolača? No dà, u početku se rade takve stvari. Gospode Bože, sretna sam, što ću ove godine moći da izmaknem svom tom božićnjem džumbusu. Djevojke ostaju ove godine same kod kuće, dakle... Ta prestani Lill, što se opet dereš? «

Lill se derala, jer je htjela da ponese svoju bijelu haljinicu k ujki Torkildu. Roza je slušala pregovore znajući već unaprijed, kako će završiti; dakako, majka je pozvonila po djevojku i dala joj naređenje, da Lillinu bijelu haljinicu stavi k rublju..

»Stidi se, Lill... kako možeš da budeš tako neuljudna prema svojoj mami? A mama će sada daleko otputovati i ostati tamo... zamisli... puno puno dana...«

Lill se utješila komadićem šećera.

»Ah, sad mi je palo na pamet... hoćeš li da ti dam nekoliko božićnjih brojeva... na primjer od »Fremtidena«? U listovima su neke moje manje stvari. Same sitnice. Kad čovjek živi u takvim okolnostima kao ja ovdje, onda je gotovo nemoguće da se sabere i napiše nešto pošteno. To je i jedan od razloga, zašto ne mogu da se potpuno posvetim gospodarstvu i tako dalje. Čuješ, Lill, hoćeš li prestati, već si pojela previše šećera. Fuj, od šećera ćeš dobiti gadne crne zube ... Mama je rekla: ne! No, možeš još taj, ali to je zadnji. Ja vidim, da moram imati malo mira za svoju umjetnost; to je prvo i glavno...«

Roza je prevrtala sveščiće i namjestila lice kao dobro odgojena djevojčica. Kadgod bi gospođa Mary Lied govorila o svojoj umjetnosti, bilo joj je strašno teško da svlada smijeh, koji se javljao u jamicama na licu.

»Katkada čovjek ima nešto na srcu i osjeća dužnost da se nekome povjeri. Imam jedan veliki roman... čitav plan, sve je gotovo... moram još samo da ga napišem...«

Roza nije nikako mogla da umakne, dok joj nije gospođa Lied čitav roman ispričala. Radilo se o nekoj slikarici, koja se udala za jednog inženjera, a taj je nije shvaćao. Ona je htjela da živi samo za umjetničko stvaranje i stoga nije htjela da ima djece... ali muž je bio brutalan, malograđanski tip i varao je kojekakvim smicalicama, tako da je ona protiv svoje volje rodila jedno dijete. Zloupotrebljen osjećaj materinstva u ženi osvetio se neprirodnom mržnjom prema djetetu itd. itd. Pripovijest bi imala da osvijetli novim svijetlom najvažnija socijalna i bračna pitanja svih vremena.

Roza se nekoliko puta usudila da bojažljivo spomene muža i jelo.

»Ah šta! Torkild se zacijelo ne će srditi, ako ga pustiš da čeka sat-dva. Poznam ja njega! Je li, da je to snažan motiv? I sasvim nov? Vanbračno dijete u braku. Zar ti ne možeš da shvatiš, da žena kao Vera mora da mrzi to dijete, koje je u sramoti začela?«

»Ne,« reče Roza. »Ali Mary, već je prošlo četiri i pô.«

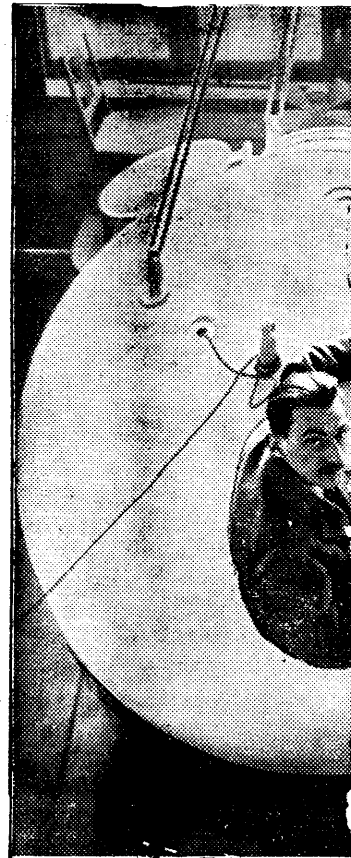
»Čekaj; sjedni još samo časak. Ti dakako to ne shvaćaš, jer si ti jedna od onih žena, koje su jedino majke-ženke... i koje u djeci vide svoje najsvetije vlasništvo. Otac je samo slučajan povod. Ja namjeravam da o tome pišem: o ženi koja je protiv svoje volje postala majka itd. itd.«

Ura je otkucala pet sati, prije nego se Roza mogla konačno da riješi gospođe Lied. A tada se oproštaj još otegao radi toga, jer je Lill svakako htjela da ponese svoj zeleni kaputić od baršuna i kapu. To joj je konačno dopušteno nakon duge prepirke, koju je Lill popratila bujicom suza i kričanjem. Zamotak je zatim opet poslan služavki za djecu... jer je Lill morala da ponese i topao zimski kaput. Nabrao se konačno prilično velik paket, koji je Roza morala da nosi, kad joj je konačno uspjelo da ode držeći za ruku dijete, koje je plesalo i poskakivalo...

(Nastavit će se.)

WATER-POLO NA MOTORNIM ČAMCIMA
Engleski športaši izmislili su water-polo igru sa čamcima. Naša slika prikazuje jedan prizor s takve utakmice

NOVI LET U S
Profesor Piccard, koji se već jednom
iznad zemaljske površine), sprema s
njegove hermetičke aluminijske gond
letjeti zajedno

D O G A Đ A J I

U LIPNJU.

1. Povodom papine enciklike »Caritate Christi« izdao je zagrebački nadbiskup okružnicu, u kojoj poziva svoje vjernike na molitvu i pokoru. — Uslijed pokušaja pristaša Pangalosa, koji bi iznova htio uvesti svoju diktaturu, Pangalos je interniran na otok Krf. — Kitajska delegacija je predala Društvu Naroda memorandum, u kome optužuje Japan za neprijateljsku akciju protiv kitajskih četa. — Uslijed vladine krize, koja je nastupila padom vlade Nikole Jorge u Rumunjskoj, iz Londona je pozvan Titulescu da spašava situaciju. — U Münchenu otvorena velika umjetnička izložba za g. 1932. — U Slovačkoj imenovana prva žena za sudiju.

2. U Njemačkoj je sastavljena nova Hindenburgova vlada sa državnim kancelarom Papenom. Vlada je zapravo neparlamentarna, jer u njoj nema nijednog političara, koji bi igrao ma kakvu ulogu. — U Sarajevu je otvoren euharistijski kongres uz veliko učestvovanje naroda, uglednih ličnosti i crkvenih dostojanstvenika.

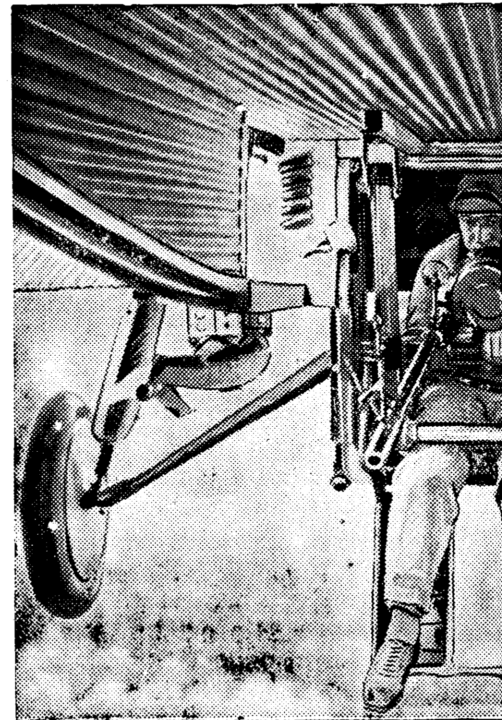
3. U Sarajevu je prigodom euharistijskoga kongresa otkriven spomenik prvom vrhbosanskom nadbiskupu dru Josipu Stadleru. — U svjetskoj se

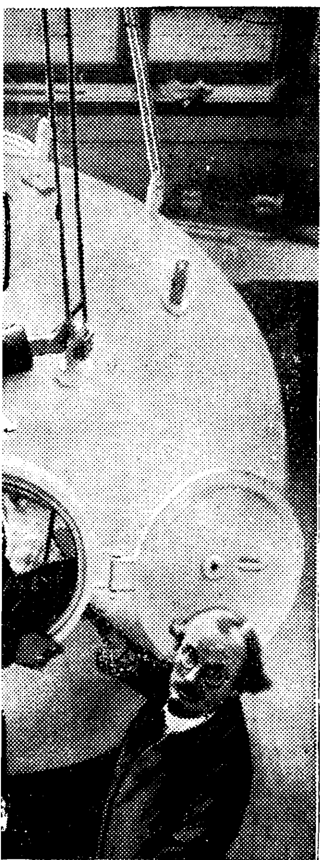
AVIJATIČKI KAPETAN KARL NOACK,
koji je od g. 1926. do danas preletio preko milijun kilometara i time postigao rekord puta i — sreće

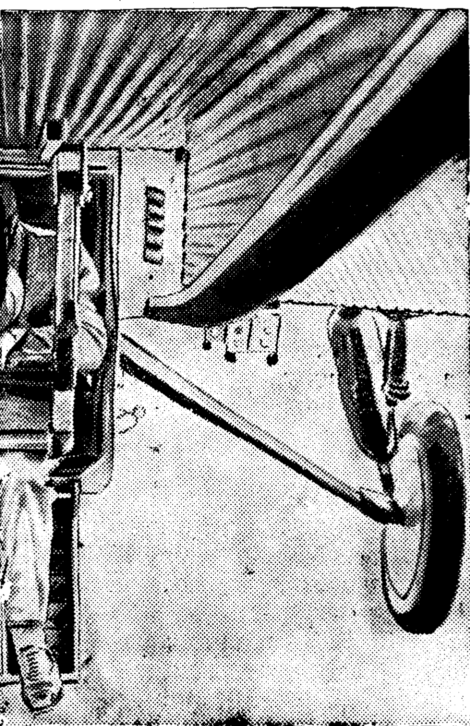
LORD INCHCAPE,
znameniti engleski brodovlasnik, koji je god. 1922. imao 418 brodova sa 2,530.016 tona nosivosti, nedavno je umro

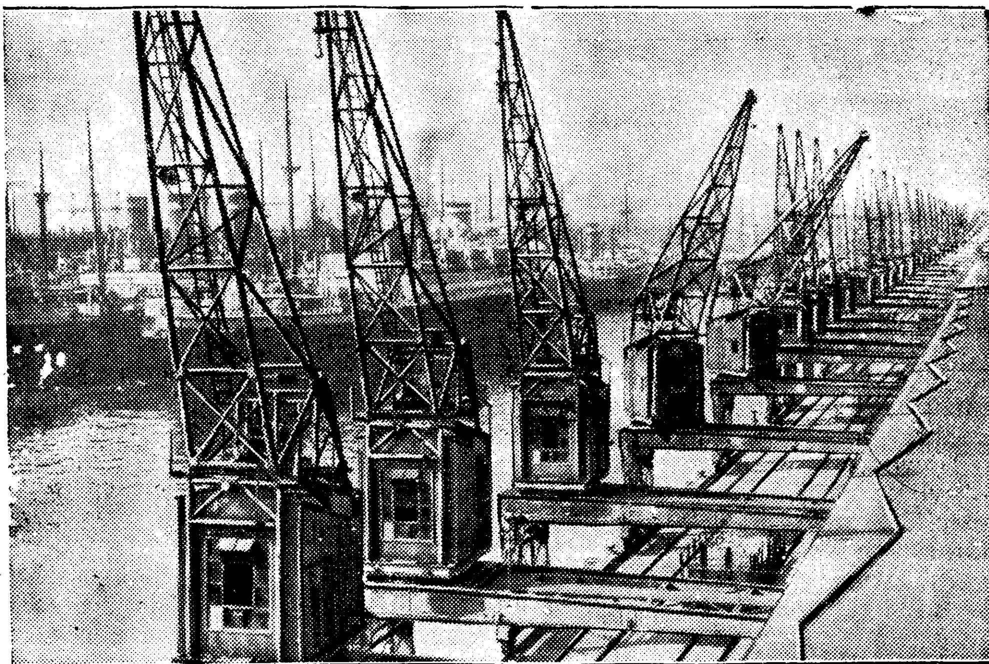
NOVI UREĐAJI NA
Ratni avioni imaju sada nove uređaje za ciljanj
nalazi ispod trupa u gondoli, koja je otvorena
vrtlog i stru

[T]RATOSFERU
bio podigao u stratosferu (do 16 km
na novi let. Vidimo ga na slici do
[o]le. U njoj je fizičar Cosyns, koji će
s Piccardom

[...]A[T]NIM AVIONIMA
[st]rojnom puškom u smjeru repa. Strijelac se
[n]ema strani repa, tako da ga ne uznemiruje
[...]anje zraka

DIZALICE U HAMBURŠKOJ LUCI,
koja je bila na glasu po svome velikom prometu, miruju. I njih je dodirnula nemila ruka,
što je „krizom" nazivaju

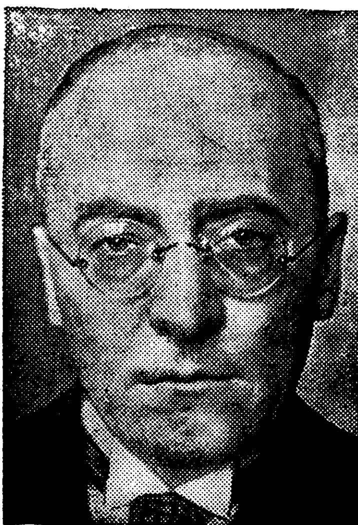
štampi šire vijesti, da je albanski kralj Ahmed Zogu teško obolio.

4. Između Svete Stolice i naše vlade su završeni pregovori o imenovanju senjskog biskupa u osobi dosadašnjeg kapitularnog vikara dra Ivana Starčevića. — U Francuskoj je Herriot sastavio novu vladu sve skoro od samih radikala. — Titulescu je povratio mandat radi nemogućnosti da sastavi vladu. — U Grčkoj je Papanastasiusova vlada, koja je trajala samo tjedan dana, dala ostavku.

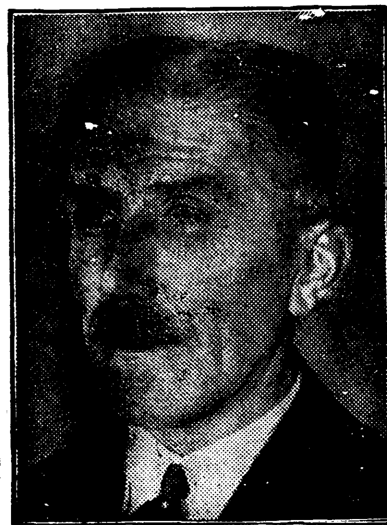
5. Venizelos sastavio opet novu grčku vladu. — U Sarajevu je na veličanstven način završen euharistijski kongres. — U američkoj republici Čile preuzeli socijalisti revolucijom vlast. — U Čehoslovačkoj sazvan kongres katoličkih književnika i novinara za dane 4. do 6. srpnja.

6. U Rumunjskoj je povjeren sastav nove vlade Vajdi-Voevodu. — U Beču se sastao međunarodni kongres autorâ (pisaca, glazbenika) za autorska prava.

7. Njemački predsjednik republike Hindenburg je odredio nove parlamentarne izbore za 31. srpnja. — Bivši malteški ministar predsjednik Lord Strickland, jer je došlo do pomirenja između crkvenih i političkih engleskih vlasti, bio je prisiljen da svoju dosadašnju politiku osudi i moli crkvene vlasti za oproštenje. — Napadnut hrvatski književnik dr Mile Budak.

DR HEINRICH BRÜNING,
bivši njemački kancelar, kojega je naslijedio kancelar von Papen, vođa je katoličkog Centruma

VON PAPEN,
novi njemački kancelar, kojega je 1. lipnja postavio Hindenburg na čelo njemačke vlade

Svadbeni običaji u Livnu

Napisala Anđelka Kajić

Ženidba, taj važni događaj u životu, slavio se kod nas na vrlo svečan način, pa i najsiromašniji je htio, da taj dan što bolje poslavi.

Kad bi se dvoje mladih zavoljelo, nastojali su, da svoju ljubav produže u braku. Ali do braka bi došlo tek onda, ako bi roditelji bili sporazumni. Glas o dobroj i lijepoj djevojci, koja je bila od roda, širio se nadaleko, te su je mnogi htjeli uzeti za sebe, ali bi ona obično odabrala onoga, koga bi joj roditelji izabrali.

Djevojku bi najprije isprosili, a »prošnja« se obavljala svečano. U prošnju bi došao mladićev otac ili stariji brat, ako otac nije bio živ sa još kojim rođakom. Čim bi oni došli u kuću djevojke, ponudili bi ih ukućani vinom, ali oni ne bi htjeli piti, nego bi otac mladićev rekao: »U tebe je kćer, a u mene sin i ja sam došao, da te pitam, hoćeš li nam je dati.« Tada bi doveli djevojku i, ako je ona rekla »da«, onda bi joj budući svekar dao jabuku, u kojoj je bio dukat i amanet — obično 20 dukata, već prema materijalnim prilikama prosca. Isprošena djevojka bi onda sve starije poljubila u ruku i poslužila ih kakvom. Tako bi sjedili neko vrijeme, a na polasku bi prosci metnuli u findžan (šalicu) po dukat.

Dok se ovo događalo u kući, mladić bi šetao pred kućom i čekao odgovor, a bio je u društvu drugih mladića. Ako bi prošnja uspjela, njemu bi čestitali, a ako su prosci slučajno bili odbijeni, on bi morao da podnese mnoge poruge.

»Prošnja« bi bila obično četvrtkom naveče, a u subotu poslije podne išli bi mladić i djevojka župniku »na prsten«. Po djevojku bi došla jenga (kuma) i braća mladićeva i ona bi u njihovoj pratnji išla k župniku, a mladić bi od svoje kuće došao sa djeverom i tu bi se pred svjedocima njih dvoje prstenovali.

Poslije prvog navještenja dolaze vjerenicima žene, rođakinje i prijateljice na čestitanje, to se zove »šerbe« i donose im darove, djevojci obično rublje, tkanine za odijelo, servise, a mladiću samo butilje sa likerima. Jedan dan prije vjenčanja slali su rođaci mladencima darove, to se zove »tepsija«, a obično se slalo: baklava (slatko jelo), bosmen (kruh naročito za tu svrhu priređen), a povrh toga bi se metnuli ostali darovi za mlade i sve ukućane. Osobito je bogata bila kumovska tepsija, koju bi kum slao mladoženji. Tu je bilo svile i za odijelo mlade, cipele, češalj, ogledalo, sve za mladu, te darovi mladoženji i ostalim ukućanima. To bi sve bilo svezano u svilenom rupcu, a nosila bi to na glavi žena naročito za to uzeta, obično siromašna, jer bi od onih, kojima bi donijela tepsiju, dobila novaca. Usto bi prijatelji slali i živog ovna, iskićenog narandžama i narodnim trobojkama.

Ujutro na dan vjenčanja oko 7 sati dođe kuma i dva djevera po mladu i vode je u crkvu, a od njezinog roda ide s njom njezina sestra ili nevjesta. Kuma i djeveri nju darivaju dukatima, a ona njima daje »boščaluk« (košulja), gaće, učkur (vezeni pojas), čevrma (zlatom vežen rubac), i sve je zamotano u svilenom rupcu. Mladoženja dođe u crkvu u pratnji starog svata i djevera, i kad su svi na okupu, onda se obavi vjenčanje. Poslije vjenčanja mlada sa kumom i djeverima ide natrag svojoj kući, a mladoženja svojoj. Poslije podne dođe mladoj od mladoženje kumovska tepsija sa darovima, koje joj je poslao kum, a od mladoženje dobije: odijelo, koprenu i kapu s dukatima. Naveče oko 8 sati djeveri dođu sa konjima po ruho djevojke, a ruho se zove »sejsana«. Djevojka bi nosila sa sobom: rublje za sebe i za muža, odijela sebi i to joj je moglo trajati i po 20 godina, jer je sve bilo čvrsto, a moda se nije mijenjala. Uz to je nosila: dušek (madrac), jorgan (pokrivač), ibrik (mjedeni vrč), legenj (mjedeni umivaonik), čirak (svijećnjak), te darove ukućanima i svatovima.

Dok kod mladoženje očekuju njen dolazak, dotle kod nje večeraju njeni uzvanici i rodbina. U jednoj sobi sjede starije udate žene, u drugoj muškarci a u trećoj djevojke, te igraju kolo i pjevaju i mlada je s njima. Naveče sestra ili nevjesta obuče mladu u svadbeno ruho, koje je dobila od mladoženje, pokriju je koprenom i posade na plahtu, posipaju je novcima i bonbonima, a onda je oko 11 sati naveče kuma i dva brata ili rođaka vode mladoženjinoj kući. Putem sviraju i pjevaju razne prigodne pjesme, kao »Osu se biser grana od jorgovana i ode lijepa Mara od svoje majke«, »Jel' ti žao, što se rastajemo?« i slične, a ove pjesme uza

sve veselje imaju prizvuk tuge, jer se mlada rastaje sa djevojaštvom i ostavlja svoje. Sva je rodbina prati do polovice puta, a kad dođu do polovice, tu piju, razbijaju čaše i pjevaju, a odatle preuzimaju mladu dva djevera i vode je mladoženjinoj kući. Pred njegovom kućom gori »mašala« (vatra) u znak radosti. Ususret im dolaze djevojke i mladići pjevajući i igrajući kolo uvedu je u kuću. Na pragu joj jedna djevojka skine cipele, jer u kuću uopće niko nije ulazio u cipelama, da kuća bude što čišća, a mlada joj dadne čevrmu. Zatim uvedu mladu u glavnu sobu, postave je u jedan kut, a kod nje stoje dva djevera i kuma. Svi svatovi sjede, a ona stoji, dvori jedno pola sata, a onda je sjednu na stolicu, a na krilo joj metnu muško dijete staro tri mjeseca i ona ga dariva košuljom. Dok ostali tu večeraju, nju odvede kum u bračnu sobu, gdje je postavljeno jelo za mladence, a tu je i njezino ruho i sve što je donijela. Sada kum uvede mladoženju u sobu. Iza toga dođu pred vrata sobe djevojke, pjevaju razne prigodne pjesme i ištu »punicu«. To su kolači, koje je mlada od kuće donijela, i ona im to dadne.

Sutradan ustane mlada prva, naloži vatru, skuha kavu, pomete kuhinju, očisti svima ukućanima i služinčadi cipele, a onda dođu svatovi i ona ih svih podvori kavom. Svadba traje kod mladoženje od nedjelje do četvrtka. To su dani veselja, igre i pjesme. U četvrtak mlada dijeli svatovima i ukućanima darove, koje je donijela, a oni nju darivaju nakitom ili dukatima.

Prve nedjelje mlada ide u crkvu na misu u pratnji kume, a onda kuma dođe s njom na ručak. Osam dana poslije vjenčanja dolaze mladoj u pohode roditelji i donesu darove svima ukućanima, a poslije 3 do 4 dana mlada, mladoženja i njegovi roditelji vrate posjet noseći darove.

Za vrijeme pira igrale su se razne igre i kola, a najomiljelije su bile »Dilbera«, »Sitan tanac«, »Rode« i druge. Jela su kuhale kuharice, zvane »maje«, koje su svatovi darivali novcima.

U zadnje vrijeme većinom su izumrli ovi običaji, a tek nekoji su se sačuvali u mnogo skromnijem obliku.

BIJELA HALJINA

(Svršetak sa str. 393.)

se razumije nešto u dvorbu bolesnika, ona njeguje ženu, drži red i čistoću u bijednoj sobici, koliko je moguće, pere i krpa za susjedu. Ona moli svoje mušterije, da joj pošalju nešto za majku i dijete. Svatko rado daje dobroj Leni. Kada se pak usudila da najbogatiju od svojih mušterija zamoli za bijelu tkaninu za Marinu haljinu, izdere se ova na nju: »Takvi ljudi morali bi biti sretni, da uopće nešto imaju na sebi. Bijelu haljinu? — samo joj još to treba!«

Lena se žalosno povrati kući. Za petnaest dana je Bijela Nedjelja. Njezina zarada ne dosiže, da se u to kratko vrijeme još uštedi za haljinu. Udovici je obećala, da će moliti jednu gospođu, koja će sigurno dati. Kada ugleda lice udovice puno očekivanja, slaže prvi put u životu: »Gospođa će dati haljinu«. Mara klikće, a njena majka plače od veselja. Lena se povrati u svoju sobicu, zbunjena od stida i muke.

»Dobri Bože, oprosti mi laž! Pokaži mi izlaz! Nikada nisam svijesno lagala. Oprosti mi grijeh i pomozi mi, o Gospode!«

Upravo se ta njena ljubav prema istini svidjela pred toliko godina stolaru Franji, koji ju je htio za ženu. Franjo je dva dana prije vjenčanja umro unesrećen. Koliko je onda propatila. Ipak je hrabro snosila sudbinu. Ostala je vjerna pokojniku, molila se svaki dan za njega. Ona se sjeti, kako je upravo na dan, koji joj je trebao biti vjenčani, išla za Franjinim lijesom, kako je nakon toga skromnu svadbenu haljinu položila u malu škrinju i onesvijestila se. Trgne se iz svog snatrenja.

»Bože, kako si dobar!«

Ona je već mnogo toga morala prodati, ali kovčežić spasila je kroz sve nevolje. Žurno izvuče ključ, podigne kovčeg na stol i otvori ga. Unutra je ležao vjenčić i koprena, bijela haljina i rublje, čak čarape i cipele. Tako je nekoć zakopala sreću... U noći ispara haljinu, i skroji je prema jednoj dječjoj, koju je imala u poslu.

Nekoliko dana kasnije jednog dana jurne Mara k Leni i odvuče je u sobicu. Njezina majka držala je u ruci bijelu haljinu i reče sva sretna:

»Pogledajte samo, gospođice Leno, Mara je dobila poštom haljinu, čak i rublje, vjenčić i cipele. Malo su prevelike, ali ništa zato. Pogledajte, kako joj sve točno pristaje. Sada se više ne će rugati mojem djetetu«.

Kako je samo sve bilo lijepo složeno.

Mara se baci Leni oko vrata i zahvali joj za njen »zagovor kod bogate gospođe«.

Lena odgovori: »Ne meni Maro, nego dragome Bogu moraš zahvaliti. I ja imam mali darak za tebe, ne mnogo, sasvim skromno, ali to trebaš,« reče i spusti u ruke djeteta svoje čislo i bijelo uvezani molitvenik.

Mala je škrinjica prazna... Siromašna Mara ide u bjelini vedra i sretna među drugom djecom na Božansku gozbu...

MAJKA I DIJETE

MAJČINA LJUBAV.

Kasno je popodne. Vlatko, dragi mali, zlatni dječačić, spava u svome krevetiću, kuda ga je čas prije položila majčica iz svoga toploga naručaja. Usnuo je u igri, izmoren od želje, da neprestano nešto radi, nešto stvara. Ta koliko je samo danas sagradio gradova iz kocaka, koliko je puta potjerao vlak po tračnicama, koliko je nacrtao oblakodera, tvornica i zvjerinjaka sa stvorenjima čudnog, pretpotopnog izgleda i koliko je strojeva, kao kakav minijaturni Edison, sastavio iz raznih dijelova! Pa kako da ne bude umoran? Zato sada tako slatko diše. Njegove duge, svilene trepavice, kao dva niza sićušnih tamnih bisera rose na procvaloj mirisnoj ruži, počivaju nježno na njegovim okruglim, od sna zarumenjenim obraščićima. Njegove zlatne vlasi okružuju poput gloriole njegovo mudro, visoko čelo. Slatko spava, lak smiješak obliježe poput šarena leptira oko njegovih maljušnih crvenih ustašca.

Uza nj sjedi njegova majka prateći pogledom punim ljubavi svaki njegov dah. Njenom se dušom širi osjećaj neizrecive sreće, materinje sreće. Ta to je njezin sin, koji je sva njena ljubav, a ta je ljubav neizmjerna, sveta, dana od samoga Boga. I samo dotaći se djeteta znači za nju beskrajnu sreću. Zato i sad od časa na čas pogladi te drage djetinje ručice, poravnava bijeli pokrivač i ljubi one ružičaste prstiće.

I dok tako gleda dijete, a toplina joj materinjih osjećaja poput slatkog opojenja napunja grudi, najednom joj poput munje na nebu sijevne kroz misao nešto poput plamena, nešto, što pali, što uništava njenu dušu. To je strah nad tim djetetom, grozni strah, da bi ga mogla izgubiti, a taj strah nikad ne propušta stegnuti joj srce onda, kad je sama sa svojim sinčićem i kad ga privinjuje k sebi, kad osjeća, da su njih dvoje na svijetu jedno drugom najbliži. Tada kao da majčine oči najjasnije vide one nesreće, bolesti i muke, koje vrebaju na njezino jedinče, pače i onu crnu sjenu smrti, koja tako nemilosrdno pruža svoje duge, nezasitne, koščate prste za svim, što je na svijetu lijepo. O, s radošću bi sebe žrtvovala, da zapriječi sve te opasnosti zemaljskoga života, ali u duši osjeća, da je za to previše mala, previše slaba, nemoćna. A ta je svijest baca u očaj, dok iznemogla ne padne na koljena do djetinje postelje, te se lice, izmučeno bolju, obraća k nebesima, da šapće žarku molitvu Onome, koji je svemoguć. Njega moli, da joj čuva sinčića, da odvrati svako zlo od njega. Iz cijele se duše moli, da mjesto na dijete na nju baci sve nevolje života, ta ona će ih sa zahvalnošću primiti, bremena će života rado nositi, samo da djetetu bude dobro, samo da dijete ništa ne muči, ne boli. A zatim se sa suzama u očima obraća i k Onoj, koja je u svojoj materinskoj sreći i žalosti najblagoslovljenija među ženama, pa i Nju moli, da radi one ljubavi, za koju je sposobno samo njeno tako teško ranjeno sveto srce, bdije milostivim okom nad njenim maljušnim, nevinim djetetom.

Uto se vani stao spuštati mrak, dok nije u sobi zavladala tmina. Na tamnom se svodu pojavio mjesec, a jedna se njegova zraka spustila kroz okno na lišce djeteta i obasjala ga mekim, srebrnim sjajem. Ali Vlatko samo dalje spava, spava svojim slatkim djetinjim, bezbrižnim snom.

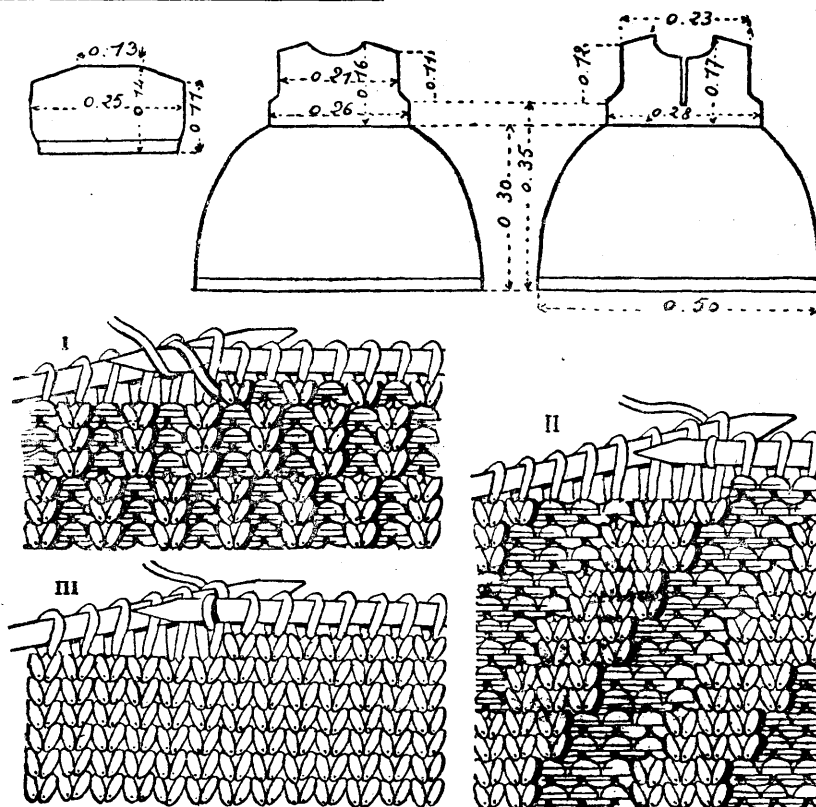
Elena Brestenská-Gessayova.

ŽENSKI SVIJET

Tiranija u modi. Pitanje svjetske mode počelo se u Kini raspravljati tek pred kojih dvadesetak godina, kad su se prve ženske povratile s visokih američkih škola. Poznato je, da kitajske žene imaju najmanje noge. To je radi toga, jer je normalan razvitak nogu priječen njihovim povijanjem u mlađoj dobi. Sociolozi su time optužili muškarce, koji da su tako htjeli na taj način da drže ženu potpuno privezanu uz kuću. Protiv toga se neko vrijeme bila razvila borba, koja je završila time da je kineska vlada ostavila to pitanje na volju modi. Međutim je u nekim provincijama Kine uspjelo da se taj prastari običaj posve ukloni, a u udaljenijim krajevima je svako takvo nastojanje bilo uzaludno. U posljednje vrijeme je bilo došlo do zanimljivih ponovnih borba u tom pitanju te je i sama vlada bila odredila stroge kazne za sve one majke koje bi svojim kćerima povijale noge.

Zaposlene žene. Dok ima još pojedinih zemalja, gdje ima dosta služba, koje se požudno čuvaju kao čisto muške, a žene u njima ne mogu, ili vrlo rijetko, dobiti namještenje, toga sigurno nema nimalo u Sjedinjenim Državama Amerike, gdje je uposleno jedanaest milijuna žena, koje rade na svim poljima u najrazličitijim strukama posla.

Škola za smijanje. Mnogo toga, što u običnom životu vidimo, čini nam se samo po sebi razumljivo i mislimo, da drukčije biti ne može. Ne čudimo se, ako nam se prodavačice prijazno smiju, podvornici šute itd., mislimo, jer je to posve obična stvar, da tako mora biti, a k tomu ima štošta, što se čini čudno i smiješno, a čovjek je prisiljen da i sam poprimi isto, ako ne će, da se ne razlikuje od drugih u najobičnijim stvarima, od kojih često puta mnogo toga ovisi. Tako u Berlinu postoji »škola za smijanje«. Nju pohađaju prodavačice i ostale ženske sličnog zanimanja, kojima je potrebno i te kako da se znadu lijepo nasmijati, da na kupca učine ugodan i dobar utisak, jer o tome ovisi često uspjeh rada. Učenice te škole su većinom djevojčice od 14 do 17 godina, te koje će biti prodavačice, gdje njihov smijeh mora da »pali«.

PLETENA DJEČJA HALJINA.

Mnoge su majke u neprilici baš tada kad se radi o haljinicama njihove djece. Nerado gledaju kad moraju to u dućanu gotovo kupovati, jer je razumljiv slatki osjećaj, koji majke imaju gledajući na svojoj djeci haljine, što su ih same brižno spremile. Da to olakšamo, donosimo sliku s uputam, kako će se najlakše moći izraditi pletena haljinica za dijete od 4—5 godina.

L e đ a. Suknjica se počne dolje na 162 očice i plete jednu očicu pravo, jednu naopako u tri reda. U slijedeća tri reda plete se obrnuto, gdje je bila prava očica dođe naopaka, a gdje naopaka tamo dođe prava (Sl. I.). Tri slijedeća reda pletu se opet kao tri prva, a onda se nastavi raditi kako označuje slika II. naime: 3 očice pravo, 3 naopako, 3 pravo itd., dok se ne svrši 78 očica do sredine zatim 6 očica pravo, i dalje nastaviti 3 naopako, 3 pravo itd. U drugom redu isto prave očice nad pravima i naopake nad naopakima. U dva slijedeća reda početi sa dvije prave očice i nastaviti 3 naopake, 3 prave itd. u sredini ostanu samo 4 očice, to zato da pruge, koje nastaju od pravih i naopakih očica budu kose prema sredini. U slijedeća dva reda ostanu u sredini samo dvije očice, zatim 6 naopakih, pa 4 naopake, onda 2, onda opet 6 pravih itd. Kad je suknjica dugačka 33 cm od početka, onda se počne raditi gornji dio i to čitavi jedan red pravo, a drugi naopako (Slika III.).

U prvom i drugom redu uzimaju se neprestano po dvije očice zajedno, da dobijemo 70—72 očice na igli. Posve ravno pletemo 5 cm, a onda oduzmemo 5 očica na svakoj strani za izrez oko ruke, u slijedećem redu oduzmemo 2 očice na istom mjestu, u slijedećem opet 3, a onda nastavimo plesti posve ravno, dok nemamo 47 cm od dna. Zatim završimo 14 očica u sredini za vrat, a svaku stranu pletemo posebno završujući po 2 očice sa strane tri puta. Pletemo još 6 redova i završimo ramenice u koso, tako da razdijelimo očice, koje su nam ostale u 3 dijela, završimo najprije prvu trećinu, onda drugu i najposlije treću.

P r e d n j a s t r a n a. Radimo točno na isti način i sa istim brojem očica kao i leđa i kad učinimo 4 cm gornjega dijela, razdijelimo očice u 2 dijela za izrez naprijed. Zatim pletemo najprije jednu stranu isto kao i leđa završujući za izrez oko ruke. Od sredine završimo 10 očica za izrez oko vrata, onda 3 puta po dvije očice, pletemo još 6 redova i završimo u koso kao i leđa.

R u k a v i. Počnemo gore na 42 očice, pletemo kao na slici III. u svakom redu dodajemo po 2 očice, dok ne dobijemo 84 očice na igli. Pletemo posve ravno 13 cm od početka, zatim pletemo rub kao na slici I., naime 3 očice pravo, 3 naopako u 3 reda i onda obratno te u devetom redu završimo. U prvom redu treba da uzimljemo po dvije očice zajedno.

Kad je gotovo, sašijemo sa strane, ramenice i rukave. Izrez oko vrata navodimo na 5 igala kao za čarape, tako da prednju stranu haljine imamo pred sobom i pletemo kao gornji dio haljine, ali tako da pravo bude naopako i mekano završimo. I. M.

S Euharistijskog kongresa

(Svršetak sa strane 395.)

nitijoj temi: »Štampa i njezin socijalni utjecaj«. Kazališna izvedba misterija »Sveta Misa«, koji su izvele učenice časnih sestara zavoda sv. Josipa, bila je prekrasna, ali je šteta, što to nije bilo jedinstveno djelo, nego sastavljeno od tri pjesnika s glazbenom pratnjom od nekoliko kompozitora. Soljačićeva »Misa«, koja je izvedena i u Zagrebu i u Pragu, djeluje kao jedinstvena umjetnina snažnije.

U središtu kongresa bilo je otkriće spomenika prvom vrhbosanskom nadbiskupu dru Josipu Štadleru, koji je izradio kipar Marin Studin. Spomenik daje više karakteristiku tipičnoga svećenika s biskupskim dostojanstvom, nego li genijalnoga predstavnika Crkve i naroda i poletnoga javnoga radnika, po čemu zapravo Štadler ima svoje epohalno značenje. Kod otkrića spomenika govorio je sarajevski nadbiskup dr Ivan Šarić kao njegov nasljednik i zagrebački nadbiskup dr Antun Bauer kao njegov učenik.

Euharistijski kongres je završen velebnom teoforičnom procesijom, u kojoj je sudjelovalo oko 10 tisuća vjernika, a vodio ju je sam nuncij Pellegrinetti uz ostale biskupe. Sve sarajevske ulice bile su pune gledalaca, te je tako, može se reći, gotovo cijelo Sarajevo sudjelovalo kod ove katoličke vjerske manifestacije, koja znači velik događaj u životu Hrvata katolika uopće.

ĆIRILO-METODOV PJEVAČKI ZBOR IZ ZAGREBA

izveo je na euharistijskom kongresu u Sarajevu dva vrlo uspjela vokalna koncerta

G L A Z B A

BORIS KOMAREVSKI, dirigent Ćirilo-Metodova pjevačkoga zbora u Zagrebu

KONCERAT JEDNOG ZAGREBAČKOG PJEVAČKOG ZBORA U SARAJEVU.

Za vrijeme euharistijskoga kongresa u Sarajevu nastupio je tri puta svojim pjevačkim izvedbama mladi zagrebački pjevački zbor, koji je uzeo ime Ćirilo-Metodov kor: jednim crkvenim koncertom, jednim koncertom u sarajevskom kazalištu i pjevanjem kod grkokatoličke pontifikalne službe Božje. U sva tri nastupa izveo je taj zbor izbor kompozicija istočne crkvene glazbe, koje se sve odreda odlikuju osobito tim, što u njima mogu doći do snažnog izražaja sve ljepote i finese zbornoga pjevanja. Ćirilo-Metodov kor je uza sve to, što u sadašnjem svom sastavu postoji tek nekoliko mjeseci, dokazao, da je dorasao umjetničkim zahtjevima, što ih ta crkvena djela postavljaju na izvadače. U prvom je to redu dakako zasluga dirigenta Borisa Komarevskoga, koji je pokazao, kako se i s manjim sredstvima, kojima dirigent u takvom zboru raspolaže, mogu postići i razmjerno veliki umjetnički uspjesi. Odlike njegova zbora jesu sigurna intonacija, izvrsna vokalizacija i savršeno vladanje dinamikom. Kraj tih odlika iščezavaju neki nedostaci, koji su kod tako mladoga zbora neizbježivi. Najviše su se osjećali nedostaci kod ženskih glasova: visina kod soprana i discipliniranost altova. Ali cjelina je ipak uvijek bila dotjerana, uravnotežena, skladna. Od izvedenih kompozicija najviše su se istakle »Skaži mi Gospodi« od Dimitrija Bortnjanskoga, »Vo carstviji Tvojem« od Pančenka i »Od junosti moeja« od Kedrova s efektnom recitaciom »Slava Ocu« za alt solo. Za crkveni koncerat i za pjevanje na grkokatoličkoj pontifikalnoj liturgiji vladalo je u sarajevskoj publici opće zanimanje, te je katedrala oba puta bila prepuna. A ako je treća izvedba u kazalištu i bila nešto slabije posjećena, nije ni čudo, kad se uzme u obzir, da je Ćirilo-Metodov zbor u 4 dana tri puta nastupao osvjetlavši lice sebi i umjetnosti, kojoj se posvetio. Dr J. A.

Priča o mački Bjelki

Napisala Katela Kuzmić

Bilo je to prošle godine, baš u lipnju. Zlatinim sestrama se svršila škola i sve su se zajedno spremale s mamom i tatom u Primorje na ljetovanje. Svi su se u kući brinuli, da se što ljepše spreme i što više stvari ponesu na more. Zlata nije ništa osobito spremala, ali ju je ipak mučila teška briga... Imala je mačku, koju je, jer je bila bijela, nazvala Bjelkom. Na svaki ju je način htjela sobom ponijeti. Ta bez nje bi joj bilo upravo dosadno. Ali kako? U čemu? Ipak, tko traži, nađe. Tako je i ona našla malu košaricu s pokrovom, gdje je mogla lijepo smjestiti svoju dragu Bjelku.

Svi su veseli krenuli na vlak. U vlaku je uz Zlatu sjedio njezin brat Drago. On nije bio odviše dobar. Znao se često rugati sa Zlatom i njezinom Bjelkom. Tako i sad, dok je voz jurio, uzeo je mačku iz košare, te otišao do prozora i već kao što je obično radio kod kuće stao govoriti:

»Gospodo i gospođe! Vi ne znate ništa, ako niste vidjeli mačku Bjelku. To je pametna živinica, bijela, brža od zeca, umiljatija od jagnjeta, otvara po zapovijedi vrata, a ima i sve druge odlike, što ih zamisliti možete, prava kraljica mačaka! Uđite! gospodo i gospođe! Samo dva dinara i vidjet ćete to čudo!«

Tako je on govorio i kao uvijek uštinuo mačku za uho, na što je ona zajedno sa Zlatom bolno zajauknula. Zlata ju je tada uzela i poljubila s riječima:

»Lijepa i sirotna Bjelko!« Bjelka je na sve to milovanje odgovorila predući i milo gledajući svoju zaštitnicu.

Bilo je još i drugih nevaljaština, koje bi Drago znao napraviti.

Prva Zlatina misao, kad su stigli u mjesto, bila je, da posjeti malu Branku, koju je prošle godine odlazeći bolesnu ostavila. Bolest je od lani krenula na gore, tako da je Branka morala neprestano ležati u krevetu, a jedina joj je radost bila, kad bi je za lijepa vremena na kolicima izveli malo u dvorište. Zlati je bilo vrlo žao, kad je vidjela, da Branka još nije ozdravila i da se neće moći, kao što su to lani mislile, šetati i igrati na zraku. Da je razveseli, pričala joj je o svojoj Bjelki, o njezinim šalama i vještinama. Branka ju je pozorno slušala i na koncu je upita:

»A bi li ti meni htjela donijeti Bjelku da je vidim?«

Zlata je odmah sutradan donijela Branki košaricu s Bjelkom. Branki se Bjelka osobito svidjela te ju je dugo gladila i milovala.

»A bi li ti meni ostavila Bjelku, kad ti ideš na šetnju s mamom i tatom, da se s njom zabavljam. Oh, uza nju mi nimalo ne bi bilo dosadno! Hoćeš li?«

Zlata je bila sretna, što joj je mogla bar nešto udovoljiti. Ostavila joj je Bjelku sve do posljednjeg dana njihova boravka u tom primorskom mjestu.

Nikakvo čudo, što su se Bjelka i Branka zavoljele. Ta Branka je bila sama i sretna je bila, ako je njoj netko ili ona drugomu mogla pokloniti pažnju. Tako je ona bila sretna i uza Zlatinu Bjelku. Dočekale su tako i dan rastanka.

Branka se gušila u plaču milujući Bjelku.

Rekla je Zlati:

»Prošle godine smo se teško rastale, a danas još teže, jer mi odlaziš ti zajedno sa Bjelkom.« I plakala je, plakala dugo.

Zlati su suze navrijele na oči i zamislila se. Za jedan čas je poljubila Branku. Obje su se gušile u zagrljaju. Zlata se ote i jedva izusti:

»Neka... ti... Bjelka...!« i glasno plačući izađe.

Zamalo eto ti Draga da potraži sestru i da se oprosti od Branke. Videći da mu je sestra otišla, htio je da izađe, ali opazi Bjelkinu košaricu, za koju je mislio, da ju je Zlata zaboravila. Uze ju i reče:

»Alaj je lagana!«

»Pa naravno, kad u njoj nema Bjelke,« izusti Branka.

Drago opazi Bjelku u Brankinu krilu i dozna, da ju joj je to na odlasku zlata ostavila. Kad je voz krenuo, šapne on Zlati na uho:

»Tako nešto nisam od tebe očekivao! Ti si zbilja dobra, kad si mogla pregoriti svoju dragu Bjelku za ljubav svoje bolesne prijateljice.«

Zlata je gorko zaridnula. Mama i tata su stali pitati, zašto plače, ali je Drago već izustio:

»Ostavila je Branki Bjelku.«

»Ti si dobra djevojčica i to je vrijedno i plemenito djelo, što si ga učinila,« rekli su mama i tata i izljubili Zlatu. A na očima sviju su se vidjele suze.

Š A L E

Veliki zahtjevi. Najamnik: »Pogledajte, soba je vlažna, tako da gljive po zidovima rastu.«

Gospodar: »Zar mislite, da će vam za tako pišljivu najamninu, koju mjesečno plaćate, rasti karamfili po zidovima.

Opomena. U jednom mjestu, gdje su vječne poplave piše na stupu kraj ceste: »Kada je ovaj stup pod vodom, po cesti se ne smije voziti.«

Na sajmu. Konjski prekupac naredi svom sinu, neka prokuša nekog konja. Sin upita tiho oca: »Oče, hoćete li ga kupiti ili prodati?«

Igle. Stric: »Moderna djevojka ne zna, zašto su igle.«

Nećakinja: »Kako ne bih znala, striče! Rabe se kod gramofona.«

Otac. Dođe žandar da traži seljaka. Kod kuće nađe samo četirigodišnjeg dječačića, koji mu reče, da su svi izašli van. »Otac je otišao s magarcem na pašu, već ćete ga lako poznati. Otac je onaj sa šeširom na glavi.«

Sposoban. Šef: »Onaj putnik prevario nas je s ovim bezvrijednim suknom.«

Direktor: »Što mislite, da ga namjestimo kod nas?«

Za kulisama. »Što danas primadona toliko viče, pa dobila je devet buketa?«

»Jest dobila, ali ona veli, da ih je platila deset.«

Iz stilističke zadaće. Sočno zelene topole obrubile su tamnomodro jezero, kojemu su na obali seoske djevojke muzle krave. U vodi, čitava slika bila je obrnuta.

Nesporazumak. Daje se torta, svi su uzeli, samo malome Miši nijesu dali ništa. On se javlja odlučno za svoj dio.

»Ne, srce, za malu djecu torta je odveć teška.«

Miško: »Ja ću je uzeti u obje ruke!«

Našla kosa brus. Henri Mondain, glasoviti francuski učenjak, nije nikad polazio visoke škole, a ipak je po naravi bio vrstan i na glasu matematik. Radi toga mnogi su mu zavidjeli, a nada sve su ga mrzili poluobrazovani ljudi. Takvo jedno zanovijetalo dođe na njegovo predavanje i posprdno upita:

»Gospodine profesore, koliko je tri puta četiri?«

Mondain se ne uvrijedi na bezobrazno pitanje, nego mirno reče:

»Ako pridodate svoju cijenjenu osobu, onda je (120) sto i dvadeset.«

Ispit. Profesor bogoslovije: »Sveto pismo slabo poznajete, gospodine kandidate. Recite mi nekoliko izreka iz Svetog pisma!«

Kandidat: »Juda otiđe te se objesi.«

Profesor. »Dobro! Ali još koju!«

Kandidat: »Idi i učini tako!«

Iz škole. Učitelj je predavao, kako nastaje blijesak. Najposlije upita: »Tko bi mi znao reći razliku između blijeska i električne svjetlosti?«

Pero: »Blijesak je badava, a električna svjetlost nije, gospodine učitelju.«

Točan račun. Zet prati u Karlove Vary svoju debelu punicu, tešku 80 kilograma. Sjedi u kupeju i razmišlja: »Sada je moja punica teška 80 kg. Svake godine u Karlovim Varima smršavi 8 kg. Bogu hvala, za deset godina je gotova!«

Neobična ptica. Muž je htio razveseliti ženu te joj kupi papigu, koja je znala lijepo i mnogo govoriti. Pošalje ju po dečku kući ženi i otiđe dalje za poslom.

Navečer mu žena spremi pticu za večeru.

»Kakva je to tek kajgana?« upita muž.

»Još se čudiš, nisi li mi jutros sam poslao zelenu pticu?« odgovori žena.

»Za Boga miloga,« bijesno će muž, »pa to je bila papiga, koja je znala govoriti!«

Ona: »Zašto onda ni pisnula nije?«

Točno. Priprosti kumek iz zagrebačke okolice obolio je na slijepom crijevu te ide u Zagreb k liječniku.

Liječnik: »Dok ste išli, jeste li osjećali bolove?«

Kumek: »Da.«

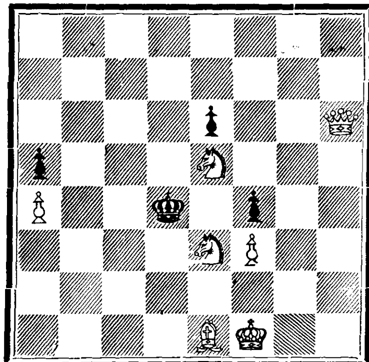
Liječnik: »Gdje.«

Kumek: »Još dok sam išao iznad Kaptola.«

Š A H

Problem broj 12.

Vinko Buble, Split

Bijeli matira u dva poteza.

DOK SE DVOJICA TUKU, DOBRIJAN SE VESELI

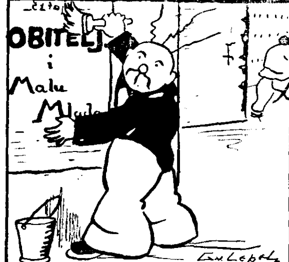
Naš Dobrijan znade,
a da li vi znate,
što je posô teški:
lijepiti plakate?

Prava lakrdija
sve, što tu se zbiva:
plakat za plakatom
jedan drugi skriva.

Taj vam zanat nosi
muke, jade prave,
o tom nam svjedoče
i krvave glave.

I dok jedan drugom
eno ne da mira,
sa svojim plakatom
čika triumfira.

MODA

DUGE KOSE.

Dok je prije nekoliko godina postojao stalan način pletenja, danas mlađe djevojke redovno pletu kose u pletenice. To osobito pristaje bujnoj i dugoj kosi. Na slici se vide tri načina pletenja za mlađe.

I. Po sredini glave je razdjelak, koji dijeli kosu u dvije pletenice, koje su pri kraju lagano prikopčane. Nad sljepočicama kratki pramenovi daju posebni ton.

II. Pletenje za djevojke, s razdjelkom poprijeko, koji dijeli kosu u dva dijela. Dio sprijeda je podijeljen razdjelkom po sredini i sačinjava dvije pletenice. Dio straga je sveden na vrat, gdje se zakovrči ispod dviju pletenica.

III. Treći način je osobito zgodan za one koje imaju nešto više čelo. Do polovine, od jednog do drugog uha, pokriva čelo gusto odrezana kosa. Ako su kose dosta duge, mogu se slobodno splesti u jednu pletenicu, a ako su kraće, mora ih se podijeliti u dvije. Duga pletenica se na zatiljku uvije u obliku osam. Kraće pletenice se zakovrče.

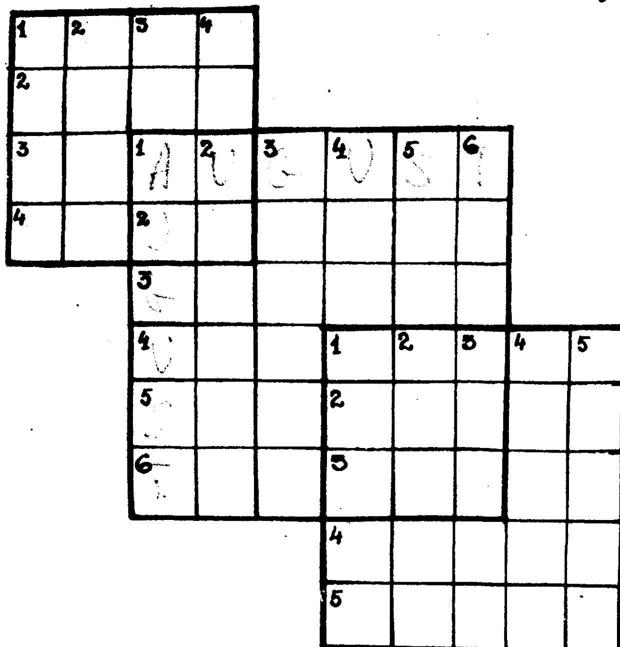
Slavija.

Ilustrovani tjednik „Obitelj" izlazi svake nedjelje. Pretplata 30 Din na tri mjeseca, za inozemstvo 3 dolara godišnje. Pretplata se plaća unaprijed. Rukopisi se ne vraćaju. „Obitelj" izdaje Konzorcij Kuća Dobre Štampe. Za izdavača i uredništvo odgovara Dr Josip Andrić, glavni urednik „Obitelji", Zagreb, Trenkova 1. Adresa uredništva i uprave „Obitelji": Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. Telefon 54-17. Ček. rač. pošt. šted. br. 33.536. „Obitelj" se tiska u Tiskari Narodnih Novina u Zagrebu. Za tiskaru odgovara V. Kirin, Zagreb, Deželićeva ul. 2.

Z A G O N E T K E

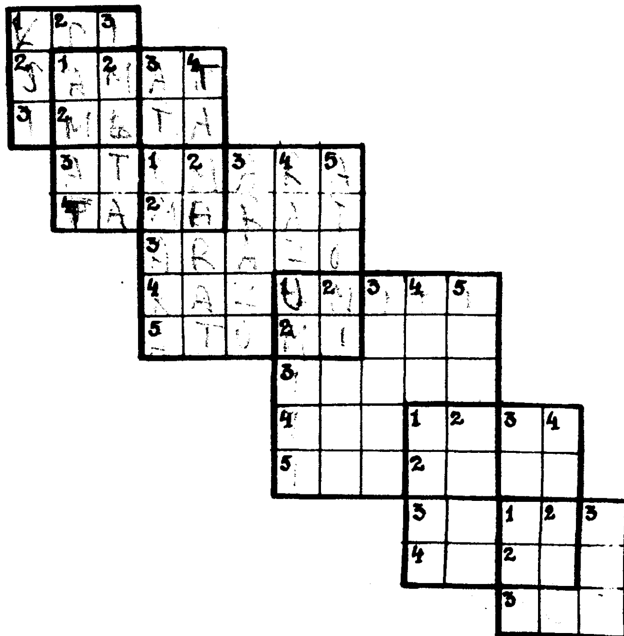
1. Magični kvadrati

Sastavio *Veljko Novak*, Zagreb

Vodoravno i okomito iste riječi!

I. 1. Grčko slovo. 2. Pridjev. 3. Oznaka svake stvari.
II. 1. Poznati pustinjak (rujan). 2. Cilj. 3. Mala čestica. 4. Tmina, mrak.
III. 1. Zapara, velika vrućina. 2. Lice iz francuske revolucije. 3. Grad u Italiji. 4. Razbor. 5. Maleni djelići.
IV. 1. Oprati. 2. Muško ime. 3. Knez Bijele Hrvatske, Domagojev sin. 4. Poznati madžarski nogometaš i tenis igrač. 5. Muslimanska žena.
V. 1. Muško narodno ime. 2. Ljepote, draži. 3. Mitološka glasnica bogova. 4. Soljačićevo glazbeno djelo.
VI. 1. Muško ime. 2. Bašča, vrt. 3. Vrst pjesme.

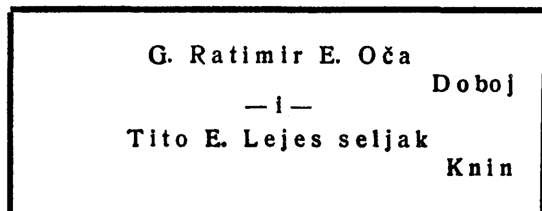

Vodoravno i okomito iste riječi!

I. 1. Stari naziv Tuzle. 2. Kalif, Abu Bekrov nasljednik. 3. Čuveni Byronov spjev. 4. Azijsko visočje.
II. 1. Niveau. 2. Južno voće. 3. Okuženje. 4. Samotan, osamljen (o=a). 5. Sudovi, pogledi. 6. Francuski »ubojica« (fon.).
III. 1. Jugoslavenski dramatičar. 2. Bučiti, ječiti. 3. Brdo u Palestini. 4. Odavle (prilog). 5. Dio rečenice.

2. Zagonetna karta

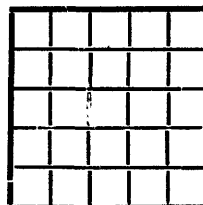
Sastavio *M. Majnarić*, Zorkovac

Što radi svaki od ove dvojice prijatelja u dokolici? (šta čita?)

3. Računski zadatak

Sastavio *F. Michal*, Mandićevac

U ovaj kvadrat treba smjestiti brojeve od 10—34 tako, da zbroj okomito, vodoravno i dijagonalno iznosi 110

Odgonetke treba poslati na uredništvo „Obitelji" najkasnije do 10. srpnja. Svi odgonetači dolaze u obzir za nagrade, koje će se ždrijebom podijeliti na koncu tromjesečja.

MODA

DUGE KOSE.

Dok je prije nekoliko godina postojao stalan način pletenja, danas mlađe djevojke redovno pletu kose u pletenice. To osobito pristaje bujnoj i dugoj kosi. Na slici se vide tri načina pletenja za mlađe.

I. Po sredini glave je razdjelak, koji dijeli kosu u dvije pletenice, koje su pri kraju lagano prikopčane. Nad sljepočicama kratki pramenovi daju posebni ton.

II. Pletenje za djevojke, s razdjelkom poprijeko, koji dijeli kosu u dva dijela. Dio sprijeda je podijeljen razdjelkom po sredini i sačinjava dvije pletenice. Dio straga je sveden na vrat, gdje se zakovrči ispod dviju pletenica.

III. Treći način je osobito zgodan za one koje imaju nešto više čelo. Do polovine, od jednog do drugog uha, pokriva čelo gusto odrezana kosa. Ako su kose dosta duge, mogu se slobodno splesti u jednu pletenicu, a ako su kraće, mora ih se podijeliti u dvije. Duga pletenica se na zatiljku uvije u obliku osam. Kraće pletenice se zakovrče.

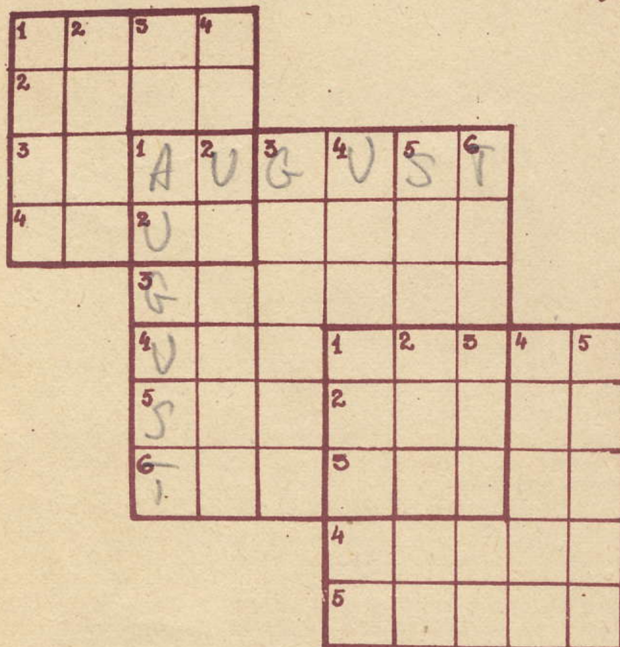
Slavija.

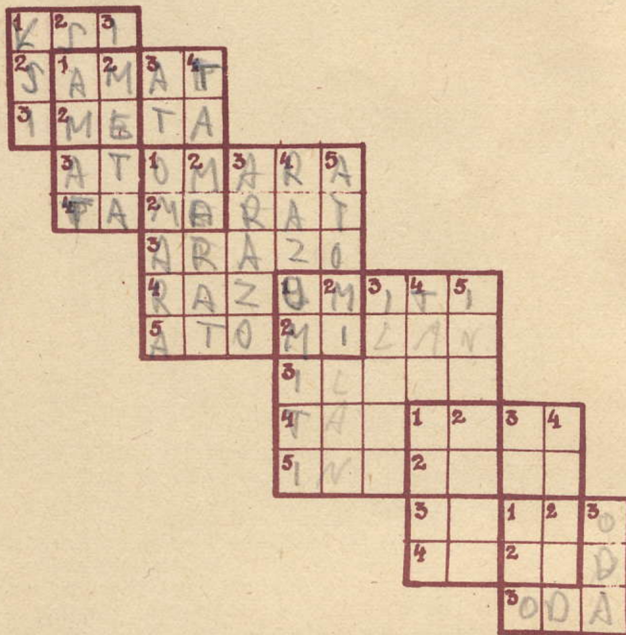
Ilustrovani tjednik „Obitelj" izlazi svake nedjelje. Pretplata 30 Din na tri mjeseca, za inozemstvo 3 dolara godišnje. Pretplata se plaća unaprijed. Rukopisi se ne vraćaju. „Obitelj" izdaje Konzorcij Kuća Dobre Štampe. Za izdavača i uredništvo odgovara Dr Josip Andrić, glavni urednik „Obitelji", Zagreb, Trenkova 1. Adresa uredništva i uprave „Obitelji": Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. Telefon 54-17. Cek. rač. pošt. šted. br. 33.536. „Obitelj" se tiska u Tiskari Narodnih Novina u Zagrebu. Za tiskaru odgovara V. Kirin, Zagreb, Deželićeva ul. 2.

Z A G O N E T K E

1. Magični kvadrati

Sastavio *Veljko Novak*, Zagreb

Vodoravno i okomito iste riječi!

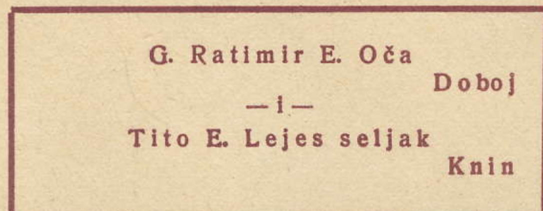
I. 1. Grčko slovo. 2. Pridjev. 3. Oznaka svake stvari.
II. 1. Poznati pustinjak (rujan). 2. Cilj. 3. Mala čestica. 4. Tmina, mrak.
III. 1. Zapara, velika vrućina. 2. Lice iz francuske revolucije. 3. Grad u Italiji. 4. Razbor. 5. Maleni djelići.
IV. 1. Oprati. 2. Muško ime. 3. Knez Bijele Hrvatske, Domagojev sin. 4. Poznati madžarski nogometaš i tenis igrač. 5. Muslimanska žena.
V. 1. Muško narodno ime. 2. Ljepote, draži. 3. Mitološka glasnica bogova. 4. Soljačićevo glazbeno djelo.
VI. 1. Muško ime. 2. Bašča, vrt. 3. Vrst pjesme.

Vodoravno i okomito iste riječi!

I. 1. Stari naziv Tuzle. 2. Kalif, Abu Bekrov nasljednik. 3. Čuveni Byronov spjev. 4. Azijsko visočje.
II. 1. Niveau. 2. Južno voće. 3. Okuženje. 4. Samotan, osamljen (o=a). 5. Sudovi, pogledi. 6. Francuski »ubojica« (fon.).
III. 1. Jugoslavenski dramatičar. 2. Bučiti, ječiti. 3. Brdo u Palestini. 4. Odavle (prilog). 5. Dio rečenice.

2. Zagonetna karta

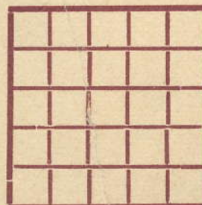
Sastavio *M. Majnarić*, Zorkovac

Što radi svaki od ove dvojice prijatelja u dokolici? (šta čita?)

3. Računski zadatak

Sastavio *F. Michal*, Mandićevac

U ovaj kvadrat treba smjestiti brojeve od 10—34 tako, da zbroj okomito, vodoravno i dijagonalno iznosi 110

Odgonetke treba poslati na uredništvo „Obitelji" najkasnije do 10. srpnja. Svi odgonetači dolaze u obzir za nagrade, koje će se ždrijebom podijeliti na koncu tromjesečja.